

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут Менеджменту
Кафедра фінансів та кредиту
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Ю.ФЕДЬКОВИЧА
Економічний факультет
Кафедра фінансів та кредиту
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ (м. Київ)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ» (Росія)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Грузія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ
В УМОВАХ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ»

2 березня 2012 р.

ВНТУ
ВІННИЦЯ
2012

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)
ТЗЗ

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Головний редактор: **В. В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **В. В. Зянько**

Рецензенти: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор;
О. О. Мороз, доктор економічних наук, професор.

ТЗЗ Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 407 с.

ISBN 978-966-641-453-6

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень» 2 березня 2012 року в м. Вінниця.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників.

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-641-453-6

© Вінницький національний
технічний університет, 2012

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Войнаренко М. П. Інституціональне середовище розвитку інноваційної діяльності в Україні..	9
Деревяга П. И. ИКТ в формировании человеческого капитала.....	11
Драчук Ю. З., Рассуждай Л. М. Щодо управління стратегічним й інноваційним розвитком вугільної галузі.....	13
Єпіфанова І. Ю. Інноваційна діяльність в системі економічного зростання підприємств..	16
Зянько В. В. Сутність та завдання стратегії інноваційного розвитку економіки України...	18
Зянько В.В., Крива С. В. Оцінка інноваційного потенціалу як елемент економічного розвитку держави.....	22
Карачина Н. П., Гришина А. С. Інноваційний розвиток як одна з ключових проблем АПК України.....	24
Карачина Н. П., Чайка Р.В. Способи послаблення залежності України від зарубіжних енергоносіїв.....	26
Коваленко В. Л. Методи аналізу і оцінки інтегрованих структур в національній економіці...	28
Коваль Н. О. Система розвитку професійної підготовки робітничих кадрів в умовах реформування економіки України.....	30
Краус Н. М. Інноваційна діяльність як ефективна форма модернізації інноваційної економіки.....	32
Кураташвили Альфред А. Выявление и внедрение прогрессивных научных идей – необходимое условие эффективного управления инновационными процессами, обществом и государством.....	35
Мазур А. Г. Цикли економічної активності в регіональних економічних системах.....	37
Небава М. І. Соціальні інновації як складова активної соціальної політики у сфері людського розвитку.....	39
Пілявоз Т. М. Дослідження поняття «інновація» як основи інноваційного розвитку підприємства.....	42
Рассуждай Е. Я. Роль капіталізації у підвищенні інноваційного розвитку вуглевидобувних підприємств.....	44
Романець І. В. Оцінка передумов створення технопарку на Вінниччині як засобу реалізації сучасної регіональної інноваційної політики.....	46
Рязанова Н. О. Світовий досвід стимулювання розвитку експортного потенціалу регіону.....	50
Тітаренко Г. Б., Марущак Н. В. Роль держави в регулюванні національної інноваційної системи.....	53
Тодосійчук В. Л., Алескерова Ю. В., Дідик В. М. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	55
Фіщук Б. П., Фіщук Н. Ю. Інноваційна діяльність підприємств Вінницького регіону.....	58
Чемерис В. А., Соломонко Д. О. Політика інноваційного розвитку галузей тваринництва в Україні.....	62
Шиян А. А., Нікіфорова Л. О. Модель для функціонування інноваційних інститутів в Росії та Україні.....	64
Шварц І. В., Чаплигіна О. В. Земельна реформа: формування та регулювання земельних відносин і ринку землі в Україні.....	66
Ювица Н. В. Индустриальным инновациям – государственную поддержку.....	70

СЕКЦІЯ 2

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Бабенко В. О. Аспекти проектування інформаційних систем управління інноваційними процесами на підприємствах.....	73
Вдовенко Н. М. Узгодження бюджетної політики держави та інвестиційно-інноваційної моделі розвитку аквакультури.....	76

влади, зокрема зниження податкового навантаження, створення сприятливих умов для інвесторів та забезпечення політичної стабільності в країні, формування кластерних ініціатив.

Література

1. Карлоф Б., Седерберг С. Вызов лидеров. - Пер. со шведского. - М.: Дело, 1996. - 352 с.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Пер. с нем. В. С. Автономова, М. С. Любского, А. Ю. Чепуренко. - М.: Прогресс, 1982. - 456 с.
3. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. - Тернопіль: «Економічна думка», 2003. - 326 с.
4. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики. - М.: Экономика, 1989. - 526 с.
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 36. - 266 с.
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Лапко О. А. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання / О. А. Лапко. - К. : ІЕП НАНУ, 1999. - 253 с.
8. Крайнев П. П. Интеллектуальная экономика: управление промышленной собственностью: монография. - К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. - 448 с
9. Петрова І.Л. Особливості стимулювання інноваційної діяльності / І.Л. Петрова // Теоретичні та практичні аспекти інтелектуальної власності. - 2010. - №3. - С. 10-15.
10. Андросова О.Ф. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія / О. Ф. Андросова, А. В. Череп - К.: Кондор, 2007. - 356 с.
11. Касич А. О. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України / А. О. Касич // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 7. - С. 32 - 40.

УДК 330.341.1

Зянько Віталій Володимирович,

д.е.н., професор, зав. кафедри фінансів та кредиту,
Вінницький національний технічний університет

СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Досліджено сутність та види стратегій інноваційного розвитку економіки, розглянуто передумови ефективного здійснення та чинники успішної реалізації державної стратегії інноваційного розвитку економіки України.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інновація, нововведення, модель інноваційного розвитку, стратегія, стратегія інноваційного розвитку.

В умовах сьогодення здійснення ефективної державної інноваційної стратегії є чи не єдиним способом досягти економічного процвітання країни. Але постають питання: чи в змозі Україна перейти до моделі інноваційного розвитку економіки, чи існують для цього реальні передумови? Чи достатній економічний і науково-технічний потенціал нашої країни для розробки і реалізації ефективної інноваційної стратегії? Ці та інші подібні питання досліджуються у працях [1-2; 4-5] та ін. наукових працях вітчизняних та зарубіжних економістів.

Мета статті – сформулювати основні завдання державної стратегії інноваційного розвитку економіки України на основні дослідження її сутності та умов реалізації.

Термін «стратегія» у широкому сенсі означає розробку цільових напрямів економічного розвитку й альтернативних шляхів їх реалізації, сукупність яких дозволяє досягти визначених цілей у довгостроковій перспективі. Основою для формування національної інноваційної стратегії виступає інноваційна політика держави.

Застосування терміну «стратегія», незважаючи на його універсальність, є досить диверсифікованим. Стратегію, що здійснюється на рівні підприємства, називають інституціональною, а стратегію, що реалізується на державному рівні – центральною. Якщо казати про стратегію саме інноваційного розвитку, то вона, на думку економістів, являє собою «узгоджену сукупність інноваційних рішень, які здійснюють відповідний вплив на розвиток економіки і мають

довготерміновий період дії» [1]. Розробка стратегії інноваційного розвитку передбачає планування науково-технічних досліджень і вибір ефективних форм інноваційної діяльності, здійснення яких забезпечить раціональний розподіл і використання обмежених ресурсів кожним підприємством та його адаптацію до умов зовнішнього середовища.

Стратегічне планування інноваційної діяльності на державному рівні і управління нею ґрунтується на певних принципах – системі правил, які відображають спільну дію ряду законів розвитку об'єкта планування і визначають характер, спрямованість та можливість виконання і перевірки планових завдань [2]. Державна стратегія інноваційного розвитку зорієнтована на розробку і реалізацію системи заходів зі сприяння НТП з метою одержання науково-технічних та економічних переваг. З основних таких інноваційних заходів слід виділити такі:

- формування зовнішніх інфраструктурних умов, що підвищують інноваційний динамізм підприємств і сприяють їх розвитку;
- формування середовища інноваційного мислення, інноваційної ідеології на всіх рівнях;
- модернізація внутрішнього механізму і системи зв'язків;
- цілеспрямований розвиток певної виробничої галузі;
- формування програми досліджень і розробок тощо.

Формування інноваційної ідеології передбачає створення умов для сприйняття суспільством науки і нових технологій у якості найважливіших чинників економічного зростання.

Отже, державна (центральна) стратегія інноваційного розвитку – це комплекс способів та засобів впливу на динаміку національної економіки, який дозволяє прискорити технічний і технологічний розвиток через дію на зовнішні умови функціонування підприємств, забезпечуючи підвищення рівня їх економічної ефективності та створення більш сприятливих умов господарського розвитку.

Ефективність здійснення стратегії інноваційного розвитку залежить перш за все від наявних передумов. На думку автора, такі передумови в Україні існують. Від минулих поколінь у спадок залишився потужний інтелектуальний, науково-технічний потенціал, який поки ще зберігається – це провідні вчені, конструкторські школи, високотехнологічні промислові підприємства, значний фонд вітчизняних винаходів. Однак, якщо найближчим часом цей потенціал не задіяти, він швидко застаріє і може бути втраченим, якщо не назавжди, то принаймні надовго. Без державної підтримки економіка України втратить наукові школи, когорти активних винахідницьких та інженерних кадрів, націлену на технічну творчість талановиту молодь, і, зрештою, на десятиліття буде відкинута на далеку периферію світового НТП. Тому відсоток інвестування в дослідження та розробки мають бути суттєво збільшені як з державного бюджету, так і з боку промислового сектора. Лісабонська стратегія рекомендує виділяти на ці цілі щороку 1% ВВП державних інвестицій і 2% інвестицій з боку промисловості, тоді як в Україні у 2009 році державні інвестиції склали лише 0,37% ВВП, а інвестиції промисловості – 0,48% ВВП (включно з фінансуванням з іноземних джерел). Для порівняння: середні показники ЄС того ж року склали відповідно 0,66% та 1,05%, тобто вдвічі більше. А інвестиції в Швеції, яка є лідером у сфері інновацій, склали 0,99% і 2,13% відповідно [3, с.57].

Український уряд повинен всіляко сприяти зростанню попиту на інновації та нововведення з боку реального сектора економіки, інтенсивній інтеграції академічної і галузевої науки, вищих закладів освіти, позитивно впливати на реконструкцію вітчизняного виробництва. Це сприятиме вирішенню не лише суто економічних, але й соціальних завдань. На основі росту продаж інноваційної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках можливо забезпечити високу зайнятість кваліфікованої праці, належний рівень доходів підприємців, а отже і працівників, одержати необхідні ресурси для реалізації масштабних соціальних програм, реально забезпечити соціальну спрямованість економіки. Це дозволить зупинити як еміграцію значної частини талановитої молоді, так і масовий перехід її у сфери комерційної діяльності, де часто задля більшого заробітку здібні, творчо обдаровані люди працюють не за своїм покликанням і не за спеціальністю, втрачаючи фах, де поступово згасає їх творчий запал. Тоді як висококваліфікований кадровий потенціал – всебічно підготовлені, тямущі й ініціативні вчені, конструктори, інженери, програмісти, менеджери, економісти – це висхідна основа для базових інновацій.

Отже, треба більше коштів вкладати в освіту, науку та на інноваційне перетворення економіки, стимулювати творчість, конструкторську і винахідницьку діяльність, вміння знаходити неординарні рішення і брати на себе відповідальність за їх практичне втілення.

На думку автора, запроваджена нині тестова система оцінювання знань спрямована на стандартизацію, а тому не сприяє розвитку творчих здібностей випускників українських шкіл і вищих

навчальних закладів, а отже зменшує здатність знаходити неочікувані ефективні рішення нестандартних задач та діяти у нетипових ситуаціях.

Ефективність національної стратегії інноваційного розвитку визначається також геополітичними чинниками. Україна займає вигідне геополітичне становище і може розвивати науково-технологічне співробітництво як з країнами Західної Європи, так і з країнами СНД, розширюючи межі для інноваційної продукції. А вигідне транспортне розташування сприяє розвитку міжнародних транспортних коридорів України та збільшенню обсягів доходів для інноваційної трансформації вітчизняної економіки.

Залежно від рівня і форми впливу на наукову й інноваційну сферу у світовій практиці розрізняють різні види державних стратегій [4]: активного втручання; децентралізованого регулювання; змішану.

Стратегія активного втручання держави в наукову та інноваційну сфери здійснюється урядами Японії, Франції, Нідерландів. Сутність її в тому, що уряд не лише виконує функції, які спрямовують діяльність господарських суб'єктів, але й бере на себе активну роль в організації та фінансуванні багатьох важливих проектів і програм, здійснення яких є вагомим внеском у розвиток національної економіки. Держава визнає, що головним чинником економічного зростання є наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність, і стимулює її активність не тільки прийняттям відповідних законодавчих актів та здійсненням відповідної зовнішньої політики, але й через застосування інколи директивних методів регулювання інноваційної діяльності.

Натомість стратегія децентралізованого регулювання не передбачає жорстких директивних зв'язків, хоча участь держави в науковій та інноваційній сферах є також дуже вагомою. За такого виду стратегії вплив держави на наукову й інноваційну діяльність здійснюється через формування умов, що сприяють зростанню інноваційної активності всіх учасників інноваційної сфери. Такими умовами є організація науково-технічних зв'язків, створення інноваційної інфраструктури, надання податкових пільг, використання інших форм стимулювання наукової та інноваційної активності.

У країнах, де на державний сектор економіки припадає значна частка, використовується змішана стратегія інноваційного розвитку, здійснюючи яку уряд підтримує високий експортний потенціал галузей держсектора.

Як бачимо, реалізація будь-якої з розглянутих вище видів стратегій інноваційного розвитку передбачає опору держави на внутрішні джерела економічного зростання. Причому з кожним роком стає все очевидніше, що сподіватися на сприятливу кон'юнктуру світових ринків небезпечно, що ця кон'юнктура будь-якої миті може різко змінитися, як це не раз було в минулому. І тоді країна сам-на-сам опиниться зі застарілим основним капіталом, неконкурентною продукцією обробної промисловості, засиллям ТНК у багатьох секторах економіки, позбавленою стратегічного бачення політичною, діловою та інтелектуальною елітою. Поки не пізно необхідно якнайшвидше розробити стратегію інноваційного оновлення національної економіки. Держава повинна відповідально поставитися до виконання своєї стратегічно-інноваційної функції – як до головної. Через те, що лише на основі радикального оновлення критично застарілих основних фондів і продукції, що випускається, можливо забезпечити конкурентоспроможність української економіки, високі стійкі темпи економічного зростання, збільшення доходів підприємств, держави і населення.

Ефективність здійснення стратегії інноваційного розвитку великою мірою залежить від вибору стратегічних пріоритетів та вироблення дієвого механізму їх реалізації. Охоплювати досить широкий спектр стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності не варто. Не потрібно розпорошувати сили і засоби на те, щоб розвивати ті напрями науки і техніки, за якими країна не має значних досягнень порівняно з іншими, оскільки це означає прирікати себе на невдачу. Коло відібраних пріоритетів має бути обмеженим ще й тому, що в Україні науково-технічний та інноваційно-інвестиційний потенціал виснажений.

Необхідно всі інноваційні проекти, що входять до складу національних інноваційних пріоритетів, піддати інноваційно-технологічній експертизі, конкурсному відбору, виходячи з чітких критеріїв:

- технічних та технологічних можливостей виробництва;
- технологічних потреб економіки;
- можливостей ефективного розміщення інновацій на ринку;
- наявності вітчизняних напрацювань – фундаментальних розробок, значних винаходів тощо;
- рівня конкурентоспроможності інноваційних продуктів;
- рівня соціально-економічної ефективності інновацій.

На основі цих критеріїв потрібно відібрати найпріоритетніші інноваційні проекти і програми, які дозволять реалізувати «стратегію інноваційного прориву», виробити ефективний механізм реалізації вибраних пріоритетів у межах розроблюваної моделі інноваційного розвитку економіки, довгострокових прогнозів соціально-економічного та інноваційно-технологічного розвитку країни та з урахуванням світових тенденцій, забезпечити для реалізації цих пріоритетів вагому державну підтримку, захист інтелектуальної власності (зокрема винаходів). Причому складати довгострокові науково-технічні й інноваційні прогнози (на 20—30 років, враховуючи зміну поколінь техніки і технологічних укладів) мають не чиновники, а фахівці – учені, спеціалісти з окремих галузей.

Визначення стратегічних пріоритетів інноваційно-технологічного розвитку країни варто проводити з урахуванням структури 5-го і 6-го технологічних укладів, технологічних потреб економіки, науково-технічних напрацювань, соціально-економічної ефективності. Зважаючи на те, що ядро п'ятого технологічного укладу становлять інформаційні технології, які нині фактично обумовлюють економічний розвиток, і які у високорозвинених країнах знайшли широке використання в усіх сферах життя, сучасною стратегією інноваційного розвитку України повинна стати стратегія розвитку інноваційних інформаційних технологій. На думку українських науковців [5], стратегія розвитку інноваційних інформаційних технологій в Україні повинна бути центральним системоутворюючим фокусом загальної соціально-економічної стратегії, яка у цьому ракурсі повинна фактично перетворюватися на стратегію розбудови українського інформаційного суспільства. Лише на базі такої стратегії можна очікувати в сучасних умовах розгортання масштабних науково-технічних перетворень, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках, і забезпечення високих темпів економічного розвитку.

Реалізація вибраних національних інноваційних пріоритетів потребує розробки та виконання державних стратегічних планів інноваційного характеру, спрямованих на освоєння і поширення базисних і всіх значущих інновацій, та державних цільових програм для втілення в життя кожного з вибраних пріоритетів. У цих програмах має міститися обґрунтування вибору об'єкта базисної інновації, забезпечено її повне і повноцінне бюджетне фінансування. Координатором виконання програми повинна виступати держава.

Ефективність механізму реалізації стратегії інноваційного розвитку залежать також від налагодження тісної співпраці і співробітництва у сфері інноваційної діяльності між підприємницьким сектором, державою і окремими творчими особистостями. На думку автора, українська держава не повинна обмежувати свою роль лише створенням правового поля для розвитку інноваційної діяльності, покладаючи великі надії на «невидиму руку ринку», а вибрати ту інноваційну стратегію, яка передбачає її активне втручання в наукову й інноваційну сфери.

Забезпечення інноваційно-стратегічного розвитку країни повинно стати однією з найважливіших функцій нашої держави. Адже саме держава має визначати стратегічні цілі і склад інновацій, сконцентрувавши у себе необхідні для цього засоби, фінансувати діяльність інноваторів (фізичних осіб і організацій), не обмежуючи при цьому ініціативи та відповідальності підприємців, які займаються здійсненням інноваційної діяльності в гонитві за надприбутком, тікаючи водночас від збитків та розорення у конкурентній боротьбі. Держава повинна прямими і побічними методами підтримувати в першу чергу базисні інновації, які визначають технологічний рівень і конкурентоспроможність економіки, її місце у світовому технологічному та економічному просторі, а також здійснювати інновації у неринковому секторі економіки.

Для освоєння і поширення інновацій як у державному, так і приватному секторах економіки потрібен сприятливий інноваційний клімат: стабільно діюче законодавство, що повною мірою враховує специфіку інноваційної сфери; економічні преференції для інноваційної діяльності, спрямованої на реалізацію стратегічних пріоритетів (у вигляді податкових і митних пільг, пільгових кредитів, венчурного фінансування малого і середнього інноваційного підприємництва); розвинута інноваційна інфраструктура; високоефективна система освіти зростаючого прошарку дрібних і великих підприємств (які починають розуміти, що без знань і науки неможливо займатися інноваційною діяльністю, а без останньої неможливо забезпечити конкурентоспроможність продукції і підприємства, вижити і перемагти в економічному суперництві), підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації вчених, конструкторів, інженерів, винахідників, що продукують нові знання та втілюють їх в інновації.

Отже, вибір і реалізація стратегії інноваційного розвитку є для сучасної України не лише головним економічним завданням, але й імперативом. Важливість практичного втілення цього завдання посилюється у зв'язку з прискоренням процесу глобалізації та розгортанням науково-технологічної революції, внаслідок чого рівень конкурентоспроможності на світовому та

внутрішньому ринках в найближчі десятиріччя суттєво підвищиться, і той, хто втратить час, втратить не лише свої нинішні позиції, але й опиниться під контролем могутніх ТНК. Лише реалізувавши ефективну стратегію інноваційного розвитку економіки українська держава в змозі переломити розвиток тривожних економічних тенденцій, домогтись інноваційного прориву і зайняти гідне місце в сучасному європейському і загалом світовому співтоваристві.

Література

1. Марцин В. С. Економічне регулювання інноваційної діяльності // Фінанси України. — 2005. — № 5. — С. 44—53. — С. 46.
2. Стратегическое планирование: Учебник. — М. : Ассоциация авторов и издателей «Тандем», 1999. — 438 с. — С. 43.
3. Матеріали проекту ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні» EuropeAid/127694/C/UA, 2009-2011. — К. : Фенікс, 2011. — 76с.
4. Менеджмент организации: Учеб. пособие для студ. спец. 061100 «Менеджмент» / З.П. Румянцева (ред.), Н.А. Саломатин (ред.), Р.З. Акбердин и др. — М.: Инфра-М, 1997. — 432 с. — С. 179—180.
5. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика: Моногр. / Л.І. Федулова, В.П. Александрова, Ю.М. Бажал та ін. Ін-т екон. прогнозування НАН України. — К.: Основа, 2005. — 549 с. — 549 с.

УДК: 330.341

Зянько Віталій Володимирович,
д.е.н., професор, зав. кафедри фінансів та кредиту;
Крива Світлана Володимирівна,
асистент, Вінницький національний технічний університет

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Розглядаються основні підходи до визначення сутності інноваційного потенціалу, запропоновано методiku оцінки інноваційного потенціалу і його ролі в економічному житті країни.

Ключові слова: інновації, інноваційний потенціал, оцінка інноваційного потенціалу, показники.

У наш час перед економікою України стоїть завдання продовження сталого зростання. Для переходу на наступний етап еволюції, який припускає використання людського капіталу, інтелектуальних ресурсів і високих технологій необхідне використання інновацій. Саме розвиток інноваційного потенціалу стає одним з основних факторів, що забезпечують конкурентні переваги країни на світовій арені [1].

Зміна економічної орієнтації держави в бік міжнародного ринку та інтеграції визначила необхідність перегляду системи показників і методів оцінки ефективності інноваційного потенціалу. Тому метою статті є визначення ролі інноваційного потенціалу в економічному розвитку країни, а також проведення аналізу оцінки інноваційного потенціалу.

Нині дослідженню інноваційного потенціалу присвячено праці багатьох науковців, проте досі не сформовано єдиного підходу до визначення його сутності.

Так, Л. С. Мартишева та В. О. Калишенко [2] розглядають інноваційний потенціал як сукупність організованих у певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть за певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинників інноваційного середовища бути спрямовані на реалізацію інноваційної діяльності, метою якої є задоволення нових потреб суспільства.

А. Н. Тихонов [3] зазначає, що інноваційний потенціал — це сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні та інші ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності.

За Р. А. Фатхутдіновим інноваційний потенціал визначається як сукупність комплексних показників науково-технічного та організаційного розвитку підприємства, які характеризуються локальними факторами впливу [4].

Вищенаведені дослідження спрямовані на визначення основних напрямків інноваційної діяльності та методів оцінювання інноваційного потенціалу. Проте проблема комплексної оцінки

Наукове видання

**Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах
ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції**

Головний редактор: **В.В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **Зянько В.В.**

Підписано до друку 17.02.2012 р.
Формат 29,7×42 1/4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк. 4,99
Наклад 200 прим. Зам. № 2012-020

Вінницький національний технічний університет,
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009

Віддруковано в Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009